

Sygn. akt I C 137/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Zgierzu I Wydział Cywilny w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Joanna Łakomska - Grzelak

Protokolant : Bartłomiej Trzmielak

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2016 r. w Zgierzu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. W.

o zapłatę

1. zasądza od M. W. na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 16.936,81 zł (szesnaście tysięcy dziewięćset trzydzieści sześć złotych 81/100) z odsetkami umownym w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie od dnia 16 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty z ograniczeniem wysokości odsetek należnych od dnia 1 stycznia 2016 roku do wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie oraz kwotę 2.994,19 zł (dwa tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt cztery złote 19/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie.

Sygn. akt I C 137/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 czerwca 2015 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie pozew wnosząc o wydanie przeciwko M. W. nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, zasądającego od pozwanego na rzecz powódki kwotę 18.289,46 złotych z odsetkami ustawowymi od dat i kwot wskazanych w pozwie do dnia zapłaty. Wskazał, iż na dochodzoną pozwem kwotę składają się: kwota należności głównej w wysokości 16.936,81 złotych, należność z tytułu opłat i prowizji w wysokości 15 złotych oraz należność z tytułu odsetek umownych naliczonych do dnia 15 czerwca 2015 roku w wysokości 1.337,65 złotych. Powód wystąpił również o zasądzenie kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, iż dochodzona wierzytelność wynika z zawartej pomiędzy pozwanym a powodem umowy bankowej o kredyt gotówkowy dla bankowości prywatnej z dnia 3 marca 2009 roku. Wskazał, iż wierzytelność jest w pełni wymagalna i mimo wezwania do zapłaty pozwany nie uregulował należności.

(pозew w elektronicznym postępowaniu upominawczym – k. 3-5)

W dniu 1 lipca 2015 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający powództwo.

(nakaz zapłaty – k. 7)

Postanowieniem z dnia 2 września 2015 roku nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Pozwany wniósł zażalenie na postanowienie o nadaniu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności podnosząc, iż nakaz zapłaty nie został mu skutecznie doręczony.

(zażalenie – k. 13 - 15)

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2015 roku sąd uchylił postanowienie referendarza sądowego o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty.

(postanowienie – k. 32-33)

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz zapłaty w całości. Podniósł zarzut przedawnienia roszczenia objętego powództwem. Zakwestionował roszczenie powoda zarówno co do zasady, jak również co do wysokości. Wskazał, iż nie przypomina sobie, jakoby zawierał z powodem umowę kredytu, z której powód wywodzi roszczenie objęte pozwem. Wniósł o zobowiązanie powoda do przedłożenia oryginału umowy kredytowej wraz z harmonogramem spłat (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 43-44).

Wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, postanowieniem z dnia 18 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania do tutejszego sądu.

(postanowienie – k. 48)

Pismem z dnia 15 marca 2016 roku powód podniósł, iż złożony przez pozwanego sprzeciw od nakazu zapłaty nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazał, iż podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia jest nieuzasadniony.

(pismo powoda – k. 88 -88v)

Na rozprawie w dniu 23 marca 2016 roku powód sprecyzował, że wnosi o zasądzenie odsetek z ograniczeniem ich wysokości do wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku.

(protokół – k. 143)

Na ostatnim terminie rozprawy w dniu 18 maja 2016 roku powód poparł powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W imieniu pozwanego nikt nie stawił się na rozprawie.

(protokół rozprawy, k. 155)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 marca 2009 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. zawarł z M. W. umowę kredytu gotówkowego A. na cele konsumpcyjne w kwocie 50.000 złotych na okres 59 miesięcy. Kredyt miał być spłacany w 59 miesięcznych ratach malejących. Umowa miała ulec rozwiązaniu z dniem całkowitej spłaty zobowiązań wynikających z umowy. Bank zastrzegł możliwość wypowiedzenia umowy w przypadku wystąpienia zaległości w spłacie dwóch pełnych rat kredytu za co najmniej 2 okresy płatności. Termin wypowiedzenia umowy wyniósł 30 dni. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pozwany miał otrzymać w formie pisemnej. Wraz z umową pozwany otrzymał harmonogram spłat kredytu.

(kserokopia umowy – k. 105 – 106v, kserokopia harmonogramu spłat – k. 107-107v)

W dniu 10 lipca 2012 roku pomiędzy powodem a pozwanym został zawarty aneks do umowy (...). Przedmiotem aneksu była zmiana warunków spłaty zadłużenia z tytułu zawartej między stronami umowy kredytu gotówkowego z dnia 3 marca 2009 roku. Aneks został zawarty na okres 19 miesięcy. Uznaną stan zadłużenia pozwanego z tytułu umowy kredytu na dzień 10 lipca 2012 roku wyniósł 20.286,63 złotych, całkowita kwota do zapłaty wyniosła 22.860,93 złotych.

(kserokopia aneksu do umowy – k. 102 – 104v)

W dniu 17 września 2013 roku powód zawarł z pozwanym kolejny aneks do umowy kredytu. Aneks został zawarty na okres 32 miesięcy. Stan zadłużenia z tytułu umowy na dzień 17 września 2013 roku potwierdzony przez strony wyniósł 19.999,57 złotych. Całkowita kwota do zapłaty wyniosła 21.992,20 złotych. (kserokopia aneksu do umowy – k. 99 – 101).

Po dokonaniu przez pozwanego częściowej spłaty zadłużenia pozostał do spłaty kapitał w wysokości 16.936,81 zł (wyciąg z ksiąg bankowych – k. 93, zestawienie operacji – k. 116).

(...) Bank (...) S.A. wystawił przeciwko M. W. wyciąg z ksiąg bankowych, w którego treści stwierdził istnienie przysługującej mu względem pozwanego wierzytelności z tytułu przedmiotowej umowy kredytu na dzień 16 czerwca 2015 roku. Na wymagalne zadłużenie składały się: należność główna w wysokości 16.936,81 złotych, odsetki naliczone do 15 czerwca 2015 roku łącznie w wysokości 1.337,65 złotych oraz prowizje i opłaty bankowe w wysokości 15 złotych.

(kserokopia wyciągu z ksiąg bankowych – k. 93)

Przedmiotowy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanego materiału dowodowego. Pozwany wprawdzie zakwestionował zawarcie umowy z powodowym Bankiem żądając przedstawienia jej oryginału, ale w sprawie nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 129 § 4 k.p.c.. Pozwany stwierdził jedynie, że nie pamięta aby zawarł umowę natomiast ani nie kwestionował zgodności z oryginałem złożonej kopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez radcę prawnego reprezentującego Bank, ani nie podniósł takich okoliczności jak sfalszowanie jego podpisu, co wymagało by złożenia oryginału dla poddania podpisu ocenie. Zgodnie zatem z art. 129 §§ 2 i 3 k.p.c. Sąd uznał złożone kopie z poświadczeniem za wystarczający materiał dowodowy do poczynienia powyższych ustaleń faktycznych.

Zakwestionowanie powództwa zarówno co do zasady jak i wysokości skutkuje natomiast koniecznością weryfikacji twierdzeń Banku co do istnienia i wysokości zobowiązania pozwanego bowiem nie jest możliwe skorzystanie z art. 230 k.p.c. i uznania tych okoliczności za przyznane.

Stosownie do przepisu art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W myśl art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę. Art. 232 k.p.c. dotyczy ciężaru dowodu w znaczeniu formalnym tj. kto powinien przedstawiać dowody, a art. 6 k.c. - ciężaru dowodzenia w znaczeniu materialnym tj. kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, LEX nr 200947).

Niewątpliwym w sprawie pozostaje fakt zawarcia przez pozwanego wskazanej w pozwie umowy kredytu z powodowym Bankiem. Powódka załączyła do akt sprawy prawidłowo potwierdzoną kserokopie umowy kredytu gotówkowego oraz zawartych aneksów do umowy. Pozwany pomimo wskazania, iż neguje dochodzone roszczenie zarówno co do zasady, jak i co do wysokości nie wskazał dowodów, które dawałyby podstawę do kierowania zarzutów w tym względzie. Podczas trwania postępowania nie ustosunkował się do przedstawionych przez powoda dowodów, jak również nie uczestniczył w kolejnych rozprawach. W ocenie Sądu złożona umowa wraz z aneksami wskazuje jednoznacznie na istnienie zadłużenia pozwanego. Skoro w dniu zawarcia drugiego z aneksów, tj. w dniu 17 września 2013 roku pozwany potwierdził istnienie zadłużenia z tytułu przedmiotowego kredytu w wysokości 19.999,57 zł, w tym 19.491,44 zł z tytułu kapitału to na nim spoczywał ciężar udowodnienia jaka kwota została przez niego spłacona od dnia aneksu tytułem kapitału. Skoro nie podjął on jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej pomimo korzystania z pomocy profesjonalnego pełnomocnika to uzasadnione jest ustalenie, że zadłużenie pozwanego z tytułu kapitału wynosi tyle ile wskazał Bank w wyciągu z ksiąg bankowych i pozwie. Jednoznacznie kwota ta wynika również ze złożonego zestawienia operacji (k. 116).

Odmienne natomiast ocenić należy kwestię udowodnienia wysokości należnych odsetek umownych, które Bank skapitalizował w pozwie (wbrew treści uzasadnienia). Ani w pozwie ani w wyciągu z ksiąg bankowych powódka nie

wskazała od jakich kwot i za jakie okresy naliczyła pozwanemu dochodzone odsetki. Wskazanie według jakiej stopy to nastąpiło oraz daty końcowej naliczania nie jest wystarczające. Powódka na dowód wysokości dochodzonych kwot przedstawiła elektroniczne zestawienie operacji na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, w którym udzielony został pozwanemu kredyt. Jednakże z zestawienia tego w żaden sposób nie wynika, jak wyglądało korzystanie i spłacanie przez pozwanego limitu kredytowego, tzn. jak kształtowało się zadłużenie na rachunku pozwanego w poszczególnych okresach, od jakich kwot wykorzystanego limitu naliczane były odsetki i w jakiej wysokości. Przedłożone zestawienie operacji na rachunku dotyczącym umowy nr (...) nie poddaje się jakiegokolwiek weryfikacji w zakresie naliczonych i spłaconych odsetek oraz prowizji i kosztów, w szczególności, że w jednym dniu zdarzają się cztery naliczenia odsetek i żadne z nich nie odnosi się do konkretnej kwoty i okresu. Podobnie w jednej dacie naliczane są kilka razy prowizje i opłaty, ale nie wiadomo za co. Złożone zestawienie obejmuje okres od 3 marca 2009 roku (od dnia zawarcia umowy) do 5 marca 2015 roku i nie sposób bez wiedzy specjalnej z zakresu księgowości odnieść go do treści ugody (aneksu) z 17 września 2013 roku, a jednocześnie zestawienie to nie pozostawia wątpliwości, że pozwany dokonywał spłat zaległych odsetek umownych i karnych. Tym samym ich wysokości wskazanej w aneksie nie można uznać za należną w dacie wytoczenia powództwa. Fakt, że zgodnie z umową Bank był w określonych sytuacjach uprawniony do pobrania opłat i prowizji nie oznacza, że okoliczności te zaistniały i uzasadniały naliczenie kosztów w dochodzonej kwocie 15 zł. Na tą okoliczność Bank nie podjął jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej, a nawet nie wskazał czego koszty te dotyczą.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części.

W niniejszej sprawie strona powodowa dochodzi od pozwanego zapłaty z tytułu zawartej z pozwanym umowy o kredyt gotówkowy A. dla bankowości prywatnej. Stosownie do art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. 2015/128), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego uznać należało, że pozwany ma z tytułu zaciągniętego kredytu dług wobec powodowego Banku w wysokości 16.936,81 zł (kapitał).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany podniósł między innymi zarzut przedawnienia roszczenia, którego nie sprecyzował na dalszym etapie postępowania.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Dochodzone przez Bank roszczenie niewątpliwie związane jest z prowadzoną działalnością gospodarczą, wobec czego termin przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem wynosi 3 lata. Wprawdzie umowa zawarta została w dniu 3 marca 2009 roku na 59 miesięcy i nie wiadomo jednoznacznie kiedy została wypowiedziana, ale niewątpliwym jest w świetle aneksów do umowy, że w dacie ich zawierania wymagalne było zadłużenie w kwotach wskazanych przez strony. Jednocześnie zawarcie aneksów z 10 lipca 2012 roku i 17 września 2013 roku zawierających potwierdzenie zadłużenia pozwanego wobec Banku stanowi uznanie roszczenia przerywające każdorazowo bieg terminu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Od dnia zawarcia aneksu do umowy kredytu z dnia 17 września 2013 roku do kolejnego przerwania biegu przedawnienia poprzez wniesienie pozwu w dniu 18 czerwca 2015 roku (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.) nie minęły 3 lata, a zatem brak jest podstaw do uznania roszczenia za przedawnione.

Mając powyższe na względzie sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 16.936,81 złotych tytułem zaległego kapitału. Sąd oddalił natomiast jako nieudowodnione powództwo w pozostałym zakresie odpowiadającym odsetkom umownym za okres do dnia 15 czerwca 2015 roku, określonym przez powoda kwotowo na 1.337,65 złotych i w zakresie 15 zł opłat i prowizji bankowych.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W rozpatrywanej sprawie powód żądał odsetek umownych w wysokości czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od kwoty 16.936,81 zł od dnia 16 czerwca 2015 roku. Jednocześnie sprecyzował, że wnosi o zasądzenie odsetek z ograniczeniem ich wysokości od dnia 1 stycznia 2016 roku do wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Mając na uwadze, iż wyrok w niniejszej sprawie został wydany w dniu 25 maja 2016 roku, a zatem w dacie obowiązywania znowelizowanych przepisów w zakresie odsetek określonych w kodeksie cywilnym, a powodowy Bank dokonał wymaganej modyfikacji powództwa w zakresie odsetek, niezbędnym było uwzględnienie przedmiotowych zmian w treści wyroku. Zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015, poz. 1830) art. 481 k.c. otrzymał, począwszy od jego § 2, następujące brzmienie: jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Nadto, w dodanych § 2¹-2⁴ powołanego przepisu, wskazano, iż: maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie) (§ 2¹); jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie (§ 2²); postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych za opóźnienie, także w przypadku dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy (§ 2³); Minister Sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie (§ 2⁴).

W dotychczasowym brzmieniu powołanego art. 481 k.c., wskazywano jedynie, iż odsetki za opóźnienie, w przypadku, gdy ich wysokość nie była z góry oznaczona, równe są wysokości odsetek ustawowych. W przypadku natomiast, gdy wierzytelność była oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel mógł żądać odsetek

za opóźnienie według tej wyższej stopy. Sięgając jednak do art. 359 § 2¹-2³ k.c. strony czynności prawnej nie mogły jednak skutecznie ustalić odsetek wyższych niż czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym (odsetki maksymalne). W myśl art. 56 powołanej ustawy nowelizującej do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Zgodnie natomiast z art. 57 tejże ustawy, z wyjątkiem art. 50, art. 51 i art. 54, wchodzi ona w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził zgodnie z żądaniem Banku odsetki umowne od należności głównej w wysokości czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym poczynając od dnia 16 czerwca 2015 roku (kiedy to zasądzona kwota była już dawno wymagalna) do dnia zapłaty, z ograniczeniem wysokości odsetek należnych od dnia 1 stycznia 2016 roku do wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie, bowiem nie da się określić jaka będzie relacja wysokości tych odsetek w do dnia dokonania całkowitej spłaty należności.

Zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia

żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powodowy Bank wygrał w 92,60 % i w takiej części pozwanego obciążają koszty procesu obejmujące po stronie powódki: 915 zł opłaty sądowej od pozwu, 2 x 1,23 zł i 2 x 73,80 zł tytułem kosztów notarialnego potwierdzenia złożonych odpisów pełnomocnictw i KRS-u Banku, 2 x 17 zł opłat skarbowych od udzielonych pełnomocnictw i 2.400 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika powoda – radcy prawnego na podstawie § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U z 2002 r., Nr 163, poz. 1349), które obowiązywało w dacie wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie. Powołane rozporządzenie znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie z uwagi na § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. (wejście w życie 1 stycznia 2016 r.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 roku), zgodnie z którym, do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Na podstawie wskazanych przepisów koszty zastępstwa procesowego pozwanego wyniosły zatem również 2.400 złotych, co daje łącznie 5.825,26 zł. Sąd dokonując stosunkowego rozdzielania kosztów zasądził zatem od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.994,19 złotych (92,60 % z 5.825,26 zł = 5.394,19 zł – 2.400 = 2.994,19 zł) tytułem zwrotu kosztów postępowania.